

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2008. GODINU

Broj: 01/02-08-16-1-441/09

Sarajevo, april 2009. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sistem internih kontrola	6
4.	Planirani i izvršeni budžet	6
5.	Javne nabavke	7
III	KORESPONDENCIJA	8
	Prilog:	9
	- Tabela 1. Odobreni i izvršeni budžet za 2008. god.	
	- Komentar klijenta na Nacrt izvještaja o reviziji za 2008. godinu	
	- Odgovor Ureda za reviziju na komentare klijenta	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnov za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima za godinu koja se završava na dan 31.12.2008. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH («Službeni glasnik BiH» broj 33/07) i Pravilnikom o računovodstvu budžeta institucija BiH broj 01-St4-16-1810/05). Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Instituta sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima («Službeni glasnik BiH» broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te kako je poslovanje u skladu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka se zasniva na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Pri procjeni rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo kako su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući te osiguravaju osnov za mišljenje revizora.

Kvalifikacija:

1. Provođenje procedura nabavki u pojedinim slučajevima nije bilo u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine - vidjeti poglavlje 5 ovog Izvještaja.

Mišljenje:

Prema našem mišljenju finansijski izvještaji Instituta prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembar 2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Instituta u toku 2008. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom, osim za napomene navedene pod tačkom 1.

Sarajevo, 12.03.2009. godine

Zamjenica gleneralnog revizora

Božana Trninić

Generalni revizor

Milenko Šego

II NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine je samostalna institucija uspostavljena Zakonom o osnivanju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj:10/02). Prema odredbama člana 7. navedenog Zakona Institut je nadležan za:

- razvijanje, provođenje i održavanje Sistema akreditiranja Bosne i Hercegovine,
- provođenje procedure akreditiranja i nadzora tijela za ocjenjivanje usklađenosti,
- zastupanje Bosne i Hercegovine u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditiranje,
- organiziranje i provođenje specijalističkog obrazovanja kadrova u području akreditiranja,
- razvijanje i uspostavljanje informacionog sistema o dodijeljenim akreditacijama i dokumentima iz područja akreditiranja,
- druge upravne i stručne poslove.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju je izvršio reviziju poslovanja Instituta za 2007. godinu, o čemu je sastavljen izvještaj. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvještaju o reviziji Instituta za 2007. godinu i Institutu je sugerisano da ih razmotri te da preduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljem poslovanju.

Institut je dostavio odgovor Uredu za reviziju u skladu sa članom 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija BiH o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identifikovane u Izvještaju o reviziji za 2007. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvještaju o reviziji za 2007. godinu (i preporuke date u Pismu rukovodstvu za 2008. godinu) te uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizacija preporuka u toku

- Sistem internih kontrola nije u potpunosti izgrađen na zadovoljavajući način jer su ponovo uočene određene slabosti i propusti, ali smo uočili i preduzimanje odgovarajućih aktivnosti na poboljšanje istih.
- Planiranje budžeta nije u potpunosti izvršeno na zadovoljavajući način, a ni u potpunosti usklađeno sa uspostavom svoje osnovne funkcije.

Nerealizovane preporuke

- Ponovo su uočeni određeni propusti u procedurama javnih nabavki tj. primjeni Zakona o javnim nabavkama.

3. Sistem internih kontrola¹

Revidiranjem poslovanja Instituta uočili smo kako cjelokupan sistem internih kontrola koji podrazumijeva skup postupaka i mjera koje preduzima rukovodstvo klijenta u cilju osiguranja tačnosti i pravilnosti evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima te efikasno trošenje javnog novca, nije u potpunosti razrađen i definisan na jasan i precizan način.

U cilju unapređenja sistema internih kontrola Institut je donio novi Pravilnik o internoj kontroli i reviziji broj: ODL-23/08 od 03.03.2008. godine.

I pored donošenja navedenog pravilnika i procjene rizika, uočene primjedbe na postojeći sistem internih kontrola u Institutu odnose se na nedostatke u procesu planiranja i izvršenja budžeta, propuste u trošenju budžetskih sredstava i slabosti učinjene prilikom provođenja procedura javnih nabavki.

Nedostatak kvalitetnog sistema internih kontrola ili njegova nedovoljna primjena može imati negativan uticaj na racionalno upravljanje i poslovanje institucijom i nenamjensko trošenje budžetskih sredstava.

Preporuka: Revizija sugerše nastavak dogradnje postojećeg sistema internih kontrola i dosljednu primjenu postojećih pravila i procedura. Takođe, potrebno je kreirati takav sistem internih kontrola koji će preventivno otklanjati sve moguće slabosti i nepravilnosti.

4. Planirani i izvršeni budžet

Budžet Instituta za 2008. godinu odobren je u iznosu 844.610,00 KM, a realizovan u iznosu 749.503,00 KM, što predstavlja izvršenje od 89%, a što se vidi u priloženoj tabeli Odobreni i izvršeni budžet za 2008. godinu (vidjeti prilog br. 1).

Institut je u toku 2008. godine izvršio dvije promjene strukture budžeta u ukupnom iznosu od 41.000,00 KM, na način da su raspoloživa sredstva sa pozicije ugovorenih usluga prenesena na pozicije: plaće zaposlenih 22.000,00 KM, putne troškove 10.000,00 KM, usluge prijevoza i goriva 4.000,00 KM i za tekuće održavanje 5.000,00 KM.

Slabosti sistema planiranja budžeta ogledaju se u nedovoljno efikasnom korištenju budžetskih sredstava jer se rezerviše više sredstava nego što je potrebno za normalno funkcionisanje i ostvarivanje zakonom propisanih funkcija Instituta, a s druge strane, postoji realna mogućnost da zbog nedostatka sredstava u tekućoj godini ostanu nerealizovani određeni projekti u drugim institucijama.

Preporuka: Preporučujemo Institutu da procesu planiranja posveti više pažnje, s obzirom da je kvalitetno planiranje budžeta strateški važna osnova za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

¹ Interna kontrola je skup postupaka koje oblikuje uprava, rukovodioci i ostali zaposlenici sa svrhom sticanja razumnog uvjerenja radi postizanja ciljeva na području sljedećih kategorija: 1) efikasnost poslovanja, 2) pouzdanost finansijskog izvještavanja i 3) usklađenost s primjenjivim zakonima i propisima.

5. Javne nabavke

U toku revizije smo utvrdili kako sistem internih kontrola kod procesa nabavki, još uvijek nije uspostavljen na način da je osiguran cjelokupan nadzor i kvalitetna kontrola u svim fazama procesa nabavki, od samog planiranja procesa nabavki do praćenja izvršenja zaključenih ugovora.

Želimo skrenuti pažnju rukovodstvu Instituta na sljedeće nedostatke u procesima nabavki koje smo uočili tokom obavljanja revizije:

Nabavka avio karata: Sa izabranim dobavljačem za avio karte «Kompas d.o.o.» Sarajevo zaključen je ugovor o nabavci prije nego što je traženo i dobijeno mišljenje Pravobranilaštva BiH na tekst nacrtu ugovora. Nabavke su izvršene u vrijednosti 11.647,27 KM, a navedenim ugovorom nije navedena ukupna, procijenjena vrijednost usluga.

Nabavka kancelarijskog materijala: Zahtjev za dostavljanje ponuda za nabavku kancelarijskog materijala nije sastavljen u skladu sa potrebama Instituta nego je zahtjevom tražena ponuda za nekoliko vrsta tonera i registratora, a u toku godine od izabranog dobavljača vršena je nabavka i ostalog kancelarijskog materijala. Također je utvrđeno kako u zahtjevu za dostavljanje ponuda nije definisana količina po pojedinim artiklima roba tako da je ocjena ponuda izvršena na osnovu jediničnih cijena, a ne na osnovu ukupne vrijednosti ponude. Zaključno sa 31.12.2008. godine nabavka kancelarijskog materijala iznosila je ukupno 6.930,72 KM.

Usluge servisiranja putničkih vozila: Izbor najpovoljnijeg dobavljača za servisiranje putničkih vozila je izvršen na osnovu najniže cijene norma sata koja je utvrđena kao kriterij u zahtjevu za dostavljanje ponuda bez materijala za opravku i održavanje vozila. Kako zahtjevom za dostavljanje ponuda nije tražena i cijena materijala mišljenja smo da provedenom procedurom nabavke nije obuhvaćena stvarna vrijednost servisiranja i opravke vozila. Institut je od ponuđača trebao tražiti specifikaciju cijena materijala i rezervnih dijelova uz ponudu i na taj način vršiti praćenje fakturisanih troškova materijala za opravku i održavanje vozila. Izvršene usluge za opravku i održavanje vozila u 2008. godini iznosile su 7.072,77 KM.

Usluge seminara: Nabavke za usluge seminara u 2008. godini iznosile su ukupno 15.891,12 KM. Testiranjem procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača za usluge seminara za norme ISO/IEC 17021:2006 i norme EN 45011:1998 utvrdili smo da Institut nije prikupio tri odgovarajuće ponude te nije poništio postupak u skladu sa članom 46. stav 6 ZJN («U slučaju kada je prikupljeno manje od tri odgovarajuće ponude, ugovorno tijelo poništava postupak i započinje naredni ponovljeni postupak»). Takođe je utvrđeno da dvije primljene ponude nisu evidentirane kroz protokol. Cijene navedene u Zapisniku komisije za javne nabavke se ne podudaraju sa cijenama iz ponude izabranog dobavljača, nego su navedene cijene iz ugovora koji je naknadno potpisan (ugovorom je definisana cijena niža od ponuđene).

Navedeni nedostaci i slabosti mogu dovesti ugovorni organ u određene probleme u pogledu primjene zakonskih procedura, a što za posljedicu može imati neracionalno trošenje sredstava.

Preporuka: Ured za reviziju sugeriše dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama te analiziranje uočenih nedostataka kako se isti ne bi ponavljali.

III. KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2008. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institut je dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvještaja o reviziji.

Po našoj procjeni, Institut nije dostavio nove dokaze i činjenice koje bi uticale na izmjenu nalaza sadržanih u Nacrtu izvještaja o reviziji, a pojedini komentari su djelimično uvaženi. Na osnovu toga ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj dostavljen klijentu sa određenim korekcijama u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

U prilogu Izvještaja dostavljamo vam komentare Instituta i naš odgovor na komentare.

Revizijski tim:

Vlatko Malbašić, viši revizor

_____

Anisa Fejzić, pomoćni revizor

_____

Davorka Gašanović, pomoćni revizor

_____

Odobreni i izvršeni budžet za 2008. godinu

Tabela 1.

INSTITUT ZA AKREDITIRANJE BiH

Red. broj	Vrsta rashoda	Odobreni budžet	Promjena strukture budžeta	Ostala povećanja budžeta	Ukupno budžet (3+4+5)	Izvršenje budžeta	Razlika (6-7)	Procenat (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Tekući izdaci	836,110	0	0	836,110	741,207	94,903	89
1.	Plaće zaposlenih	342,184	22,000	0	364,184	355,573	8,611	98
2.	Naknade troškova zaposlenih	70,525	0	0	70,525	49,630	20,895	70
3.	Putni troškovi	85,783	10,000	0	95,783	82,389	13,394	86
4.	Izdaci telefonskih i pošt.usluga	19,474	0	0	19,474	15,061	4,413	77
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	34,080	0	0	34,080	23,974	10,106	70
6.	Nabavka materijala	12,660	0	0	12,660	12,405	255	98
7.	Izdaci za usl. prevoza i goriva	2,921	4,000	0	6,921	5,176	1,745	75
8.	iznajmljivanje imovine i opreme	116,845	0	0	116,845	107,661	9,184	92
9.	Izdaci za tekuće održavanje	5,842	5,000	0	10,842	10,733	109	99
10.	Izdaci za osiguranje	0	0	0	0	0	0	0
11.	Ugovorene usluge i druge usluge	145,796	-41,000	0	104,796	78,605	26,191	75
II	Kapitalni izdaci	8,500	0	0	8,500	8,296	204	98
1.	Nabavka zemljišta	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabavka građevina	0	0	0	0	0	0	0
3.	Nabavka opreme	8,500	0	0	8,500	8,296	204	98
4.	Nabavka ostalih stalnih sreds.	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.	0	0	0	0	0	0	0
III	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0
IV	Ukupan budžet	844,610	0	0	844,610	749,503	95,107	89
	Broj zaposlenih	15			15	13	2	87